

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р **Жана Атанасова Янкова**, Пловдивски университет “Паисий Хилендарски”

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор” в област на висше образование: 1. Педагогически науки; професионално направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика)

Автор: Емануела Стоилова

Тема: „Методи и средства за оценяване на комуникацията в обучението на невербални зрително затруднени ученици с множество увреждания”

Научен ръководител: доц.д-н Мира Цветкова-Арсова, СУ „Свети Климент Охридски“

1. Общо описание на представените материали

Със заповед № РД 38-228/08.04.2015 г. на Ректора на СУ „Свети Климент Охридски“ съм определена за член на научното жури по процедурата за защита на дисертационен труд на тема „**Методи и средства за оценяване на комуникацията в обучението на невербални зрително затруднени ученици с множество увреждания**“ за придобиване на образователната и научна степен “доктор” в област на висше образование 1. Педагогически науки; професионално направление 1.2. Педагогика, докторска програма “Специална педагогика”. Автор на дисертационния труд е Емануела Стоилова – докторант на самостоятелна подготовка към катедра “Специална педагогика” на ФНПП “, отчислена с право на защита. Представеният от Емануела Стоилова комплект материали съответстват на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за приложението му.

2. Актуалност на тематиката

Изследователският проблем, по който работи Емануела Стоилова, е изцяло актуален в специалната педагогика. Неговата значимост се свързва с факта, че той насочва към оценяването на невербални зрително затруднени ученици с множество увреждания с необходимостта от включването им в процеса на обучението.

3. Познаване на проблема

Докторантът познава базисната проблематика и се стреми обосновано да постигне целта на изследването и да реши неговите задачи със съответните методи.

В изследването си Емануела Стоилова сравнително пълно обхваща по съдържание и по характер източниците, които имат отношение към темата (64 източника на български и английски език). Тя им прави тематично-целенасочен теоретичен анализ

4. Методика на изследването

Методиката на изследването е представена в трета глава със следния оценъчен инструмент т- Комуникационна карта на Катлийн Стремъл; Комуникационна матрица на Чарити Роуланд; Скринингово оценяване на функционалните умения (FSSI – Functional skills screening inventory) на Бекър, Скър, Паолети и Хамър раздел “Общуване”, които позволяват обективното постигане на предвидената цел, решаването на задачите, произлизащи от нея и обосновано заключение по хипотезите.

5. Характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд е с обем 163 страници, от които 149 страници основен текст и 13 приложения. Структурата включва: увод, въвеждащ в изследователската тема, четири глави, изводи, заключения и литература. Библиографията е със 64 източника: на кирилица - 17 и латиница - 47. В глава първа и втора докторантът умело е разгледал проблема за комуникацията при зрително затруднени деца с множество увреждания, за специфичните особености на процеса на оценяване, както и за избор на система и средства за комуникация при зрително затруднени ученици с множество увреждания. В дисертационния труд се конкретизира извършеното педагогическо изследване и проведените измервания, дава се представа за участниците в него и спецификата при провеждането им. Приложенията са представителни и подкрепят получените резултати.

6. Приноси на дисертационния труд

Приносите открояващи се в дисертационния труд, са:

- *с научно-теоретичен аспект* – задълбочено е анализиран процеса на общуване при невербални зрително затруднени ученици с множество увреждания. В начална училищна възраст е установено равнището на общуване чрез подходящи оценъчни процедури у всички невербални зрително затруднени ученици с множество увреждания, включени в процеса на обучение. Базата данни е обогатена с оценъчни процедури и методики, подходящи за оценяване на невербални зрително затруднени ученици с множество увреждания.

- *с научно-приложен аспект*- предложени са „Комуникационната матрица на Роуланд», «Комуникационната матрица на Стремъл», «Комуникационната карта на Стремъл», «Тестът за скринингово оценяване на функционалните умения-FSSI», които могат да се прилагат успешно от педагогическата колегия при невербални зрително затруднени ученици с множество увреждания

7. Публикации по темата на дисертационния труд

Докторатът е представил 3 публикации по темата на дисертационния труд, публикувани в специализирано списание и отговарят на изискванията.

8. Автореферат

Авторефератът представя всички аспекти от дисертационния труд. Считаю, че отразява коректно и достатъчно пълно основните резултати, представени в дисертационния труд

9. Въпроси

Актуалността на разглеждания проблем поражда и следния *въпрос*:

Според вас комуникационната матрица, комуникационната карта и тестът за скринингово оценяване на функционалните умения-FSSI могат ли да се приложат при умствено изостанали ученици с множество увреждане

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд на Емануела Стоилова има своите стойности на теоретично и практико-приложно равнище и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане

на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“. Убеденително давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено в дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’** на **Емануела Стоилова** в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика)

27.05.2015 г.
гр. Пловдив

Изготвил становището:

доц. д-р Жана Атанасова Янкова